

Educația Națională

Redacția și Administrația:
Bulev. Dr. V. Babeș 11
 Telefon: 2-90

Director:
Mihail Popescu
 Profesor, Chimist Expert

Abonamentul 40 lei pe an
 ————
 Un număr 3 lei

CUPRINSUL:

1. 1 Decembrie 1918	<i>Educația Națională</i>
2. Zilei de 1 Decembrie	<i>A. Contrea</i>
3. Profesorul Dr. Victor Babeș	<i>Dr. I. Teleguș</i>
4. Spiritul de observație și nepăsarea	<i>M. Popescu</i>
5. Am auzit odată	<i>Volbură-Poiană-Năst.</i>
6. Și acum se lasă neguri	<i>Volbură-Poiană-Năst.</i>
7. Cronica muzicală	<i>Maria N. Stambulescu</i>
8. Pe marginea unui articol	<i>Prof. Oct. Pop</i>
9. Copiii	<i>Mihail Popescu</i>
10. Instrucțiuni pentru plantarea pomilor fructiferi	<i>Oct. Pop</i>
11. „Vinul”. Fermentația mustului	
12. Protejarea Plugărimii Românești	
13. Informații	

1 Decembrie 1918

Data memorabilă și sfântă neamului românesc. Ardealul, Banatul și Ținuturile Ungurene se alipesc la Patria mamă după secolii întregi de suferință. Steaua României Mari se aprinde la această dată mult mai strălucitoare pe bolta cerească, căci poporul român de pretutindeni o vede cu ochii libertății după care a râvnit în toate timpurile iar din sufletul poporului român întregit steaua lui ca și steaua lui Isus — va trage energia necesară pentru a străluci în vecii vecilor.

Educația națională salută cu această ocazie pe toți acei cari au contribuit la această măreață înfăptuire.

EDUCAȚIA NAȚIONALĂ

Zilei de 1 Decembrie

Pe cerul sfânt al țării mele
 S'au năpusit furtuni în cl'pe grele
 Și stelele pierceau înt'una
 Și nu părea să mai răsară luna...

Sfârșitul ne păștea în orice clipă
 Când și-arunca fatala ei aripă
 Asupra neînduratei soarte
 Asupra-ne cutropitoarea moarte.

O! frații mei, voi ați uitat trecutul
 De vă frământă astăzi vrășmășia?!
 Dece lăsați din brațul vostru scutul?
 Iubiți-vă! Aceasta-i chezașia.

Iubirea fie stâncă neînfrântă
 În suflete ea ni se împlântă
 Din vatra ei puterea să ne crească
 Să întărească țara românească.

A. CONTREA.

Profesorul Dr. Victor Babeș

de Dr. I. Teleguș.

În 18 Octombrie s'au împlinit 9 ani dela moartea renumitului savant, Profesorul Babeș.

Se cuvine deci din acest prilej, să recapitulăm pe scurt viața și opera acestui mare fiu al Banatului, care deși s'a născut la Viena în 1854, totuși tatăl său, Dr. Vichentie Babeș, a fost bănățean din comuna Hodonii (jud. Timiș-Torontal) și însuși prof. Babeș întotdeauna s'a mândrit cu originea lui bănățeană. Studiile primare, liceale și universitatea le-a făcut în Budapesta.

În 1871 a fost numit demonstrator de anatomie la profesorul Langer în Viena, ceva mai târziu a fost chemat asistent de anatomie patologică la Budapesta, unde a stat 10 ani, în care timp fu promovat doctor în științele medicale la Universitatea din Viena. În 1881 a luat Docența pentru istologia patologică la Universitatea din Budapesta, de unde mai tarziu a plecat pentru studii în străinătate timp de 4 ani, cu bursa de stat, lucrând pe lângă cei mai de seamă anatomopatologi, ca: Arnold, Bollinger, Koch, Reklinghausen, W. ichow, Waldayer, Zimsen,, iar la Paris cu Cornil și Pasteur.

Cu Cornil a scris primul tratat de bacteriologie. La recomandarea elogioasă a lui Cornil și W. ichow fu numit profesor extraordinar de anatomie-patologică și bacteriologie la Facultatea de medicină din Budapesta, dar dragostea lui de neam îl aduce în Țara-mamă, România, unde în 1886 Guvernul român votează o lege specială, prin care Victor Babeș fu numit profesor la

Universitatea din București, punându-i-se la dispoziție mijloacele necesare pentru crearea Institutului care-i poartă numele.

Prof. Babeș a produs cel mai mare număr (peste 700) de lucrări științifice, publicate și traduse în mai multe limbi străine.

Prof. Babeș a lămurit teoria IMUNITĂȚII, punând baza celei mai extraordinare descoperiri științifice din ultimul timp, a SEROTERAPIEI.

Discursul de recepțiune la Academia Română în 1895, a fost „Despre transmiterea proprietăților imunitizante“. În 1895 Babeș raportează Academiei de medicină din Paris, despre o metodă, propusă de el, de a imuniza caii cu un amestec de toxină și ser antidifteric. Cu ajutorul acestei metode Behring produce serul antidifteric și-l întrebuițează cu bune rezultate la copii în cazuri de difterie. În 1900, la congresul internațional de igienă din Paris, Babeș raportează despre metoda sa rapidă și practică de preparare a serului antidifteric, cu ajutorul căruia a reușit să reducă mortalitatea în difterie de la 70—80% la 10%.

Descoperirile Profesorului Babeș pe terenul microbiologiei generale sunt expuse pe larg în manualul clasic de microbiologie a lui Kolle-Wassermann. La congresul internațional de igienă din Viena (1886) publica descoperirea sa despre CORPUSCULII METACROMATICI (Babeș-Ernst.) Babeș a descoperit seria întreagă de bacili intermediari TIFO-COLICI și paratifici precum și alte 46 specii de microbi, confirmați și de alți bacteriologi.

După Hansen, care a descoperit bacilul LEPREI, prof. Babeș a fost acela, care a studiat mai bine această boală.

În 1912 a publicat la Paris, studiul său „Traité de la rage“. Babeș a descoperit prima oară CORPUSCULII LUI NEGRI și a descris la turbare și așa numiții „nodulii rabici ai lui Babeș și Lentz“. Prof. Babeș a stabilit în tratamentul turbării o nouă metodă, numită „METODA MIXTĂ A LUI BABEȘ sau METODA ROMÂNĂ, care a fost adoptată de Institutul Pasteur din Paris și de alte institute antirabice. Cu acest mijloc de tratament Babeș a reușit să salveze multe vieți omenești de turbare, chiar și în cazuri de mușcături grave.

Babeș a studiat temeinic PELAGRA, constatând că această boală se produce prin alimentarea cu porumbul stricat. Ca măsură profilactică a propus — în colaborare cu elevul său Prof. Dr. Sion: a) crearea în România a unei Legi speciale pentru combaterea pelagrei, b) înființarea coloniilor de pelagroși și c) o propagandă vie și continuă prin conferințe, iar ca tratament a propus: alimentarea cu făină din porumb bun, apoi injecții cu atoxyl și acid arsenios.

Guvernul american a invitat pe prof. Babeș, să meargă în America și acolo să studieze pelagra și mij-

loacele ei de combatere. Prof. Babeș a publicat în 1923 o Monografie foarte importantă asupra pelagrei, pentru care Academia de Științe din Paris i-a acordat în 1924 PREMIUL MONTYON.

În 20 Ianuarie 1914, a făcut o dare de seamă amănunțită înaintea Academiei de medicină din Paris, despre cercetările făcute și rezultatele obținute cu vaccinațiunea preventivă obligatorie cu ocaziunea epidemiei de holeră din 1913, în campania din Bulgaria.

Prof. Babeș s'a ocupat și cu studiul tuberculozei la copii, apoi cu sifilisul congenital, etc.

În medicina veterinară are asemenea multe descoperiri. S'a ocupat cu boala CĂRBUNELUI, cu difteria porumbeilor, cu tifosul șoarecilor, cu morva, propunând morvinizarea cailor. A descoperit o clasă întreagă de paraziți, numiți BABEȘIOASE, cari produc boale mai ales la animalele domestice (boi, oi, etc.).

Prof. Babeș a fost unul dintre cei mai învățați ANATOMO-PATOLOGI. A studiat boala lui Adison, explicând pigmentația produsă de ea; a studiat în colaborare cu Prof. Gh. Marinescu LEZIUNILE PLĂCILOR TERMINALE în diferite afecțiuni, s'a ocupat cu studiul tumorilor, cu leziunile produse de lepră, pelagră, turbare, etc.

Prof. Babeș a fost un mare reformator și pe terenul igienei și a medicinei sociale. A editat o mulțime de publicațiuni de propagandă și a ținut nenumărate conferințe din domeniul igienei.

Prof. Babeș a fost întemeietorul Științei medicale române, care a dus faima Țării noastre departe peste hotare.

Institutul antirabic „Prof. Dr. Victor Babeș“ din Timișoara, ridicat în amintirea marelui fiu al Banatului încă în 1928, din diferite motive și greutăți financiare abea doar în cursul anului viitor dacă va putea fi complet terminat și predat destinației sale și din nenorocire nu în întregime.

Timișoara, la 15 Noembrie 1935.

Dr. TELEGUȚ.

Spiritul de observație și nepăsarea

de M. Popescu

Dacă în majoritatea cazurilor săteanul nostru și chiar o majoritate de orășeni sunt lipsiți de spiritul de observație și în general sunt nepăsători, este că educația lor nu s'a întins și în această direcție. Totuși proverbele și zicătorile moștenite din moși-strămoși ne-ar îndreptăți să credem contrariu. Proverbele au luat naștere din generalizarea unor aceluși observații repetate și s'au menținut prin frumusețea lor morală și aplicată. Educația modernă a făcut să se uite proverbele cum s'au uitat și cântecile bătrânești, proverbele și poeziile populare despre cari an cu an își aduc aminte mai puțin.

Cărțile de școală și mai ales cele din școala primară, după cum a constatat și marele nostru învățat Nicolae Iorga, sunt cu totul lipsite de cunoștințe aplicate la viața practică și școlarul în loc să învețe ceea ce-i trebuie în viața de toate zilele, învață lucruri cu totul nefolositoare și de aceia când ajunge să-și gospodărească avutul este cu totul desorientat.

Odată, cam prin 1912, un pretor din Moldova a duna vre-o 50 de săteni dintre fruntașii din pretoratul său și a venit cu ei în județul Dolj, considerat ca cel mai bogat în ceea ce privește produsele agricole și cu sătenii cei mai muncitori. Au mers moldovenii cu pretorul lor în aproape tot cuprinsul județului, au poposit în diferite sate, au asistat la lucrările agricole și au fost găzduiti cu bucurie și cu cinste de dolieni. Când au venit și în Craiova i-am întrebat cum au găsit pe dolieni și nu s'au știut să-mi răspundă drept că în ceea ce privește munca câmpului, dolienii le sunt superiori dar în privința gospodăriei de pe lângă casă nu stau bine ca moldovenii.

Mi-au spus că în Dolj se găsesc case frumoase, curți spațioase, grădini bine îngrijițe, dar în curte lucrurile sunt aruncate fără nici-o reoulă: orăduri pentru vite și cotețe pentru păsări nu au de loc, sau dacă le au sunt negrijițe. În case au numai naturi de scânduri, fără saltele și plavăme (ei le zic oohal) desi la capătul patului au lăzile pe cari stau orămadă cele mai frumoase chilimuri și scoarte oltenesti.

Casa moldoveanului este întotdeauna curată, văruită, camere luminoase, naturi cu saltele și plavămi, cearsafuri curate, mese acoperite cu fete cusute, curte curată, orădul și cotețele bine îngrijițe. Vitele nu mănâncă nutretul aruncat în năroiu ca ale olteanului și munteanului, ci în iesle, etc. În ceea ce privește bucătăria, cea moldovenească este diferită de cea din restul țării, care este mai simțlă și poate mai sănătoasă.

Olteanul nu are timp să se gândească la gospodărie, el are gândul la munca câmpului și dela răsăritul până la apusul soarelui îl vezi pe câmp.

Acum se pune întrebarea cum trebuie procedat ca olteanul să devină gospodar, iar moldoveanul mai activ la munca câmpului?

Răspunsul nu este greu de găsit și se poate exprima printr'un singur cuvânt: deprinderea, ceiace înseamnă educația.

Școlile supra-primare trebuiesc să înțeleagă că rostul lor nu este numai de a învăța lecțiuni pe dinafară, ci de a face mai multă educație dezvoltând spiritul de observație. De pildă învățătorii să dea teme să descrie ce au observat elevii că nu se face cum ar trebui la ei acasă relativ la gospodărie, creșterea pasărilor, îngrijirea vitelor, curățenie, etc. Apoi aceiași temă în care fiecare școlar să caute să îndrepte ceiace nu este bine, iar elevii să se ajute unii pe alții la îndreptare. Deprinzându-i în

felul acesta depe băncile școlii, când se vor mări vor ști să lucreze mai cu folos în vederea ținerii unei bune gospodării. Pentru aceasta trebuie însă dezvoltat spiritul de observație și deprinderea.

Am auzit odată

Am auzit odată talanga dela oi —
Vorbeau într'ânsa veacuri de trudă și de moarte
Și 'n clipa ceea rară, mai sus de munți, departe,
O stea cu raze albe privea din cer la noi.

Am auzit odată un clopot de aramă
Și buburi de tunuri în flăcări, la hotare;
Știam atunci că Țara'i călcată în picioare:
Ne-am strâns, ne-am dus pe drumul de sânge
pentru mamă!

Am auzit odată o doină lungă, lină:
Cânta iubita încă și-apoi tăcuti ne-am strâns;
Nu știi suna pădurea ori dragostea s'a stâns
Pe cărăruia 'ngustă cu aur și lumină.

Am auzit odată — n'am auzit, nu, nu, —
Dar totuși vraja unei porunci din altă lume
Pe drum de cimitire mă tot chema pe nume:
— E toamnă, cade frunza, la groapă, hai și tu.

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURĂȘ.

Și-acum se lasă neguri

Să vie toamna oare sau moartea ca să țipe
Cu croncănit de cioare pe dealuri și prin văi?
Pe zarea de dumbravă curg fâlfâiri de-aripe...
Trec nopțile ploioase, încete și pustii.

Azi inima îmi bate mai slabă, mai cu frică,
Pe drum de frunze moarte te-apropie iubită,
Să-ți spun povestea nouă, cu lacrima ce pică:
Mi-i inima, ca 'n basme, fântână otrăvită.

Din tot văzduhul toamnei o stea s'a legănat
Pe pârtea unei ramuri, în nucul dela peartă;
O pasăre de noapte, furându-o, a zburat,
Dar a căzut pe pragul odăii mele, moartă.

Un chiot peste cramă s'a revărsat în zori:
Uitat de lume par'că mai stăruie vierul,
Răspunde morărița la geamul unei mori
Și-acuma se lasă neguri și se coboară cerul.

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURĂȘ.

Cronica muzicală

„Mândră țară e Banatu
Că la noi cântă tot natu“.

Mândrul și prea-frumosul nostru Banat ne-o dovedește neîncetat că, Românul bănățean se naște bun patriot, bun creștin, poet și mai ales, cântăreț și muzicant!

D. Prof. Iosif Velceanu din Timișoara, președintele corurilor și fanfarelor din Banat, e un vechiu și neobosit luptător pe câmpul muzicii naționale și, ne facem, azi, bucuros datoriu, de a relata multiplele D-sale lucrări muzicografice:

1) Corurile și fanfarele din Banat; 2) Contribuția la istoria muzicii bănățene 1840—1890. 3) Coruri bărbătești: Seara pe la noi, Hai mândro la joc; 4) Coruri mixte: Fetița din Banat, Ești regină; 5) 108 coruri de copii pentru 2 și 3 voci; 6) Marșul liceenilor, cor și orchestră; 7) Cimpoiașul, pentru fanfară; 8) Cinci noi cântece pentru voce și pian: Mândră, mândrulița mea, Pe sub deal, pe sub vâlcele, Mi-e drag, Tu mândruliță bănățeană, Grăbit te-ai dus, etc.

Marele slujitor al Sf. Biserici românești, înțeleptul Arhiepiscop Nifon Ploștăneanu, a zis cândva:

„Muzica mișcă sufletul și-l înalță către Cel ce l-a creat. Muzica noastră nu numai a împodobit Cultul divin în decursul veacurilor, dar a dat impulsunea avântului național“.

Mulți voind să descopere origina sau începutul muzicii, au rătăcit prin haosul veacurilor bătrâne, fără să ajungă la un rezultat sigur.

După toată probabilitatea, muzica există în lume, de când există și omul. Ea este glasul și cuvântul pe care Creatorul l-a insuflat în om, pentru că, tot sunetul și tot cuvântul omului este o melodie firească. Vocea este una din cele mai prețioase podoabe, cu care Dumnezeu a înzestrat pe om. Prin voce își exprimă omul, tot ce simte în inima sa. Dacă e dispus sau vesel, dă cuvintelor sale o expresiune îmbucurătoare; dacă cere sprijinul sau ajutorul cuiva, dă cuvintelor o expresiune plângătoare; iar dacă este isbit de vre-o nenorocire, toate expresiunile lui sunt o melodie jalnică.

Muzica însoțește pe om dela naștere până la mormânt. Ea are darul de a înduioșa inimile cele mai tari, și a scoate lacrimi, chiar dela omul cel mai neînduplecat. Prin muzică se îmblânzește furia, se pornește mila, se încurajează soldații, și se alinează adesea durerile fizice și morale. Ea este strâns legată de viața omului, fie el în societate sau în pustietate. Muzica are o influență puternică, chiar asupra animalelor. Calul de pildă, care se sperie de orice lucru, muzica îl face să fie curajos încât, când aude vibrând un cântec eroic, joacă de nerăbdare, așteptând ca pîntenii cavalerului

ce-l poartă, să-i dea semnalul de a pleca contra inamicului.

Muzica în fine, este singurul mijloc, prin care îngerii și oamenii aduc laudă și mărire Atotputernicului Creator, mulțumindu-i pentru binefacerile primite dela El.

Muzica și-a luat numele dela Muze; deoarece Mitologia ne spune, că zeița Euterpe, era protectoarea muzicii la Grecii vechi.

Ea face parte din artele frumoase, dar fiind expresiunea sentimentelor sufletești, cum și manifestarea prin mijlocul sunetului, ea se află în fruntea celorlalte arte și este superioară poeziei, picturii, sculpturii și arhitecturii.

Muzica este așa dar vorbirea sufletului, fiindcă ea ne arată mișcările lui secrete și viața lui intimă.

Arta muzicală, ca și toate celelalte arte a fost la început simplă, însă cu timpul s'a dezvoltat și perfecționat până când a ajuns a fi preamărită în rândul științelor, întrucât și muzica își are tehnica ei.

Muzica e ca o disciplină; ea face pe oameni mai blânzi, mai virtuosi și mai înțelepți. Cântecele e cel mai frumos dintre arte și cel mai folositor dintre toate exercițiile. Rare ori cântăreții au sufletul plin de mâhnire; ei sunt adesea ori veseli, fiindcă înlătură mâhnirea cu cântece. Poate fi sigur cineva că, va găsi sămânța unui însemnat număr de virtuți, în inima celor care iubesc muzica.

Date istorice sigure, despre originea muzicii nu avem; căci istoria este mai nouă decât omenirea și vocea mai veche ca istoria. Așa dar

„Să cântăm cu veselie Doina
noastră din bătrâni

Pe ale noastre mândre plaiuri
suntem liberi și stăpâni“.

MARIA N. ȘTAMBULESCU.

Pe marginea unui articol

Am citit zilele trecute un documentat articol scris de dl Ing. T. Cernescu, în care ne arată urmările dezastruoase ale reducerii suprafețelor împădurite din câmpia Banatului, precum și măsurile ce s'ar putea lua pentru a împiedeca alcalinizarea în parte și a uscării solului prin mărirea suprafețelor împădurite.

Nu pot trece ușor asupra acestui dezastru ce ne așteaptă în viitorul apropiat, deaceia îmi permit a face o mică complectare asupra acestei chestiuni.

Scânteia din Abisinia ușor poate sări în Europa, aprinzându-o foarte repede, atingându-ne și pe noi și atunci tot „Codru'i frate cu Românul“, ne va fi mântuirea după cum mărturie ne stă istoria nea-

mului. Că pădurea ne este de folos în timp de pace ca și în timp de războiu o știm bine cu toții, dar ce ne facem dacă nu o avem? Răspunsul cel mai bun este, să o creăm și încă cât mai repede până ce mai avem timp. Impreună cu suprafețele despădurite, ar fi bine a împăduri chiar și satele noastre dela câmpie, — din toată țara, — cu pomi fructiferi și arbori. Pentru acest lucru ar trebui însă ca acolo unde bunăvoința lipsește să fie impusă datoria.

Astfel fiecare sătean să fie obligat a-și planta în fața casei lui câțiva tei, cari aliniați ar forma o frumoasă aleie în fața caselor din sat, floarea lor fiind un bun leac pentru cei bolnavi; iar mirosul florilor de teiu ar mai atenua mirosul bălegarului încă necărat la câmp. Înăuntrul curții să se sădească duzi (frăgari), ale căror frunze ar hrăni viermele de mătase, din al cărui fir am face mult căutată mătase, care n'ar mai trebui adusă prin contrbandă; iar fructele lor, o bună hrană copiilor și pasărilor din bățatură. Unde mai punem umbra odihnitoare atât pentru stăpân cât și a vitelor sale. Grădina gospodarului, plantată și ea rațional cu tot felul de pomi fructiferi, a căror fructe gustoase și sănătoase dau un aliment foarte căutat astăzi, atât în țară cât și în străinătate.

Iată dar, cum în puțin timp, am ascunde satul dela câmpie într'un parc sănătos și folositor din toate punctele de vedere, care în timpul verii atrage și repartizează ploile pe hotar, ne ferește de arșița sufocantă a ei, atenuând și furtunile ce eventual s'ar abate prin partea locului.

Tot așa de bine, aceste păduri-parcuri ocrotesc satul în timp de iarnă, contra frigului și viscoalelor ce se abat pe la noi. În timp de războiu, tot aceste păduri-parcuri ne vor fi de mare folos, ascunzând satele dela câmpie, aeroplanelor inamice; iar bombele cu gaze vor avea un slab efect asupra locuitorilor din sat, căci frunzele arborilor ajutate și de fumul făcut din bălegar uscat, anihilează orice pericol de gaze. Dacă norocul mai face, ca pe lângă sat să treacă și o apă curgătoare, curentul ei duce și valul de gaze lansat asupra lui.

Ne vom da seama deci cu toții, că prin împădurirea satelor cu arbori și pomi roditori, pe lângă altele multe avantagii, rezolvăm ușor totodată și o problemă de apărare națională fără ajutorul mult trâmbiștelor măști contra gazelor, cari prin calitățile lor ne-ar sufoara în același timp și la pungă. Prof. OCT. POP

Copiii

Dumnezeu binecuvintează Casele cu copii.

Marele poet francez Victor Hugo, care a făcut epocă în literatura celor cinci continente și ale cărei efecte se resimt și astăzi aproape în toate genurile literare, de mai bine de 100 de ani a arătat cât de tristă

și plictisitoare este situațiunea unei familii fără copii, în versurile următoare:

Dumnezeule, apără-mă, apără pe cei pe cari-i iubesc

Frați, părinți, amici și inamicii mei înșiși

Când răul triumfă

Să nu văd niciodată Dumnezeule vara fără flori
îmbobocite

Colivia fără pasări, stupul fără de albine

Casa fără copii.

Cine n'a auzit cuvintele: L'a pedepsit Dumnezeu căci nu i-a dat copii. Cei ce se căsătoresc și au numai un copil sau nu au nici unul calcă porunca lui Dumnezeu care a spus lui Adam: Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul. De această poruncă dumnezeiască astăzi nu se mai ține seamă. Locuitorii de la orașe și în aproape întreg cuprinsul Banatului, în majoritate mare nu vor să aibă decât un copil sau de loc, pretextând greutatea vieții.

Se admit și căsătoriile fără copii, dar numai atunci când soții sau cel puțin unul din soți are beteșuguri sau boale cari s'ar transmite și copiilor. În Germania s'a introdus în acest scop sterilizarea. Oamenii sănătoși și la corp și la suflet sunt însă datori față de ei înșiși, față de patrie și de Dumnezeu să aibă copii. Bucuria produsă de copiii mici părinților este redată foarte bine în următoarea anecdotă:

Domnitorul Cuza trecea odată prin comuna Ciovrănașani, din județul Mehedinți, într'o dimineață de primăvară și întâmplător vede ieșind dintr'o curte un unchiaș urmat de mai mulți tineri cu sapele pe umăr.

— Unde te duci moșule?... îl întrebă Domnitorul.

— La muncă Domnule.

— Cum s'au adunat atâția muncitori așa de dimineață?

— Apoi sunt copiii mei.

— Câți copii ai?

— Doisprezece.

— Cum de-ai făcut atâția copii?

— Apoi să vedeți Domnia-Voastră și mie și babei ne-a fost mai drag totdeauna cel mai mic. Și acuma avem unul în leagăn.

— Ia să-l văd zice Domnitorul.

Moșul aduce leagănul, Domnitorul ia copilul din leagăn îl ridică 'n sus după obicei și-i spune moșului:

— Să-ți trăiască! să-ți fie cu noroc. Să'i pui numele Alexandru și să ști că nașul care-l ține acum în brațe este Domnitorul Cuza.

Unchiașul și copiii lui abea acum se desmeticesc și cad în genunchi. Domnitorul puse în leagăn un napoleon de aur ca dar pentru fin și plecă mai departe.

Oricât de grea este viața în timpurile de astăzi, și oricât de împovărată de copii ar fi o familie cu mijloace modeste, capii familiei tatăl și mama trebuiesc să muncească și să economisească mai cu drag, căci

bucuria de a crește copii întrece plictiseala și tristețea celor ce nu au copii și mai ales a acelor cari folosind mijloace nepermise nu au voit să aibe. Mergeți într-o Duminecă după prânz la țară în orice regiune și prima bucurie pe care o veți avea va fi datorită sburdălniciei copiilor cari se joacă pe lângă horă, atrăgându-vă atențiunea prin numărul mare și prin zgomotul ce-l fac alergându-se, urcându-se în pomi, făcând hore și alte năzbâtii-copilărești.

Mergeți însă în Banat și mai ales în satele din apropierea orașului Timișoara. De la început vă va isbi liniștea care domnește pe lângă horă. Nu sunt copii. Câțiva copii sau fetițe sunt ținuti de mână de mamele loc, căci le este frică să nu dea hora peste ei. Unde sunt copiii? Aceasta o știu făcătorii de îngeri.

Omul a primit viața de la părinții lui și este dator s'o transmită mai departe copiilor. Viața omului care are copii trăește mai departe; a celui ce nu are copii dispare odată cu el și pentru totdeauna.

MIHAIL POPESCU.

Instrucțiuni pentru plantarea pomilor fructiferi

Timpul plantării pomilor a sosit. Dealtcum pomii roditori se pot sădi de când cade frunza și până în primăvară, când mugurii încep să se umfle și pomii se pregătesc de înfrunzire. Chiar iarna putem sădi pomii roditori, dar numai în zile fără ger. În țara noastră, unde clima e uscată de multe ori vara, iar iarna foarte geroasă, plantațiile de toamnă sunt cele mai bune. Pomul plantat toamna, folosește umezeala înmagazinată peste iarnă la prinderea lui, precum și în timpul secetos al verii. Rădăcinile lui se prind cu mult mai bine de pământ, formându-și mustăți numeroase, începe să lucreze de vreme, fiind deja pregătite pentru vegetația de primăvară. Doar în pământurile umede lăsăm plantarea pentru primăvară, căci în acest caz, rădăcinile pot să putrezească.

Cel mai potrivit este plantatul într'a doua jumătate a lui Octombrie și sfârșitul lui Noembrie.

Nu vom amâna plantările pentru primăvară, decât numai din cauză că nu am putut face gropile la timp sau că timpul a fost ploios, etc.

Gropile pentru plantațiunile de toamnă trebuiesc făcute prin August—Septembrie; iar pentru cele de primăvară se vor face de cu toamnă. Gropile vor fi de 0,80—1 m. adânci și tot atât de largi. Pământul scos din ele se pune în două părți, cel de deasupra într'o parte a gropii; iar cel dela fund în altă parte.

Distanța între gropi va fi de: 5—6 m. pentru pierșici, vișini, gutui, de 6—7 m. pentru peri, meri, pruni, caiși, cireși și de 12—14 m. pentru nuci.

Înainte de plantat înfigem tutorele în mijlocul fiecărei gropi, luăm pomul și-i tăiem toate rădăcinile rupte, sgâriate sau putrede pe deasupra răni. Rădăcinile sănătoase le tăiem deasupra tăeturii vechi, spre a le împospăta. Aranjăm coroana tăindu-i ramurile la $\frac{1}{2}$ din lungimea lor, lăsând ramura din mijloc ceva mai lungă. Inmuim apoi pomul cu rădăcina într'o mocirlă făcută din lut, balegă de vacă și apă, ca să se prindă mai bine, apoi procedăm la plantat în următorul fel:

În fundul groapei punem pământul bine mărunțit care fusese scos dela suprafață (vegetal) umplând groapa cam 3 părți. Așezăm pomul cu rădăcinile bine respirate în toate direcțiile pe acest pământ așa fel, ca să fie lipit de tutorele deja înfipt în mijlocul groapei. Se pune apoi peste rădăcină pământul bine mărunțit care fusese scos dela fundul groapei — sau dacă avem, umplem groapa peste rădăcini, numai cu pământ negru (vegetal) iar pământul scos din groapă îl împrăștiem printre pomi.

Săltăm pomul, scuturându-l tot timpul, pentruca pământul să între printre toate rădăcinile. Călcăm bine pământul în jurul pomișorului, după care mai punem pământul rămas, deasupra făcându-i un șanțuleț de jur împrejur în care să se poată aduna apa de ploaie.

Vom observa ca pomul să nu fie plantat mai adânc decât a fost în pepinieră — deși se admite ca plantarea în pământurile uscate și calde să fie puțin mai adâncă; iar în pământurile umede și reci să fie puțin mai sus decât era în pepinieră, (un deget-două). În tot cazul e bine să-l lăsăm cu 2—3 cm. mai afară chiar, deoarece el se mai lasă, odată cu pământul din groapă. Legăm apoi pomul de tutore cu o legătură de paie în formă de 8 culcat, în 2 locuri, învelind pomul sub legătură, cu petece sau altceva, pentruca prin mișcare și frecare să nu se rănească pomul în punctul legat.

În primăvară, plantatul îl începem îndată ce s'a svântat pământul îndeajuns, adică la sfârșitul lui Februarie și începutul lui Martie. Vom ține minte, că mai bine să ne grăbim puțin, decât să întârziem mult. În orice caz până la începutul lui Aprilie să isprăvim plantatul, căci pomii sădiți prea târziu sufăr de secetă.

Vara, dacă e secetoasă, udăm pomul și-l acoperim cu paie de jur împrejur, ca să-i țină umezeală.

OCT. POP.

Vinul Fermentația mustului

Rezumat din No. 1, 2 și 3. În numerile trecute am arătat care este vechimea și cum este distribuită cultura viței de vie pe întreg teritoriul țării noastre, importanța cultivării unui singur fel de viță pe un deal sau într'o regiune și despre coacerea și tescuirea strugurilor. Am mai arătat cum se obține vin alb din stru-

guri negri și cum se supune fermentației vinul alb în butoaie, iar vinul roșu în zăcători sau în putini. De asemenea am arătat îngrijirea care trebuie dată vaselor în care se fermentează mustul înaintea introducerii lui.

(Continuare)

Calitatea Mustului. — Calitatea mustului depinde de calitatea strugurilor, nu însă întodeauna strugurii cei mai gustoși dau vinul cel mai bun. Strugurii de masă nu pot servi la prepararea vinului. Mare parte din componentele strugurilor se găsesc și în vin, alte componente dispar pentru a se transforma în elemente esențiale vinului. Astfel zahărul, care se găsește în must în cantitate de 140—170 grame la litru, nu se mai găsește în vin, căci prin fermentațiune se transformă în alcool, care rămâne în vin și în bioxid de carbon, care iese sub formă de bule în aer. Aciditatea vinului nu se îndepărtează de aciditatea mustului care se găsește în genere între 4—6 grame la litru, exprimată în acid sulfuric (vitriol). Aciditatea, în limitele specificate mai sus, regulează mersul fermentațiunii și face ca culoarea să apară mai frumoasă. Acizii din vin se combină cu alcoolii spre a da eterii, componentele aromatice ale vinului. Cantitatea de must care se obține prin tescuirea strugurilor este în mediu de 1000 litri pentru 1600 kgr. de struguri. Din aceștia 800 litri obținuți din prima presiune dau un vin de calitate superioară iar restul de 200 litri obținuți în urmă, se adaugă musturilor inferioare pentru prepararea vinurilor obicinuite.

(Va urma).

Protejarea Plugărimii Românești

Se știe că pe când era ministru al Agriculturii dl I. Mihalache, s'a votat o lege prin care loturile de împroprietărire orășenești și țărănești pot fi vândute, ceace nu era permis de la început. S'a avut în vedere că atât funcționarii cât și sătenii au nevoie de bani și de asemenea mărirea suprafeții de muncă.

Ori s'a întâmplat un fapt pe care desigur că autorul legii nu l'a prevăzut, căci altfel nu ar fi căzut în acest mare păcat național.

Toate loturile orășenești și mai toate loturile sătești (95%) din Basarabia, au trecut în mâna Evreilor, cari au știut să ocolească legea. Această trecere a pământului, pentru care au luptat strămoșii noștri, în mâinile noilor cetățeni de rit mosaic, a atras atenția stăruinătății, care văzând că în România curge lapte și miere, a fondat o sucursală „The jevitsh colonisation” spre a veni în ajutor cu bani pentru cumpărarea pământurilor românești pentru evrei și numai pentru ei. Atunci de ce se mai plâng contra rasismului german?

Informații

Mesagiul Regal. — M. S. Regele a cetit Mesagiul Regal în fața Corpurilor Legiuitoare cu ocazia deschiderii parlamentului, în ziua de 15 Noembrie a. c. Mesagiul propune și constată pe scurt următoarele: 1. Asigurarea unui regim de stabilitate spre a putea continua opera de refacere; 2. Executarea bugetului în curs continuă să se desvolte în condiții normale cu acoperirea tuturor cheltuelilor. Legea armonizării salariilor; 3. Legea presei, făcând pe fiecare responsabil de ceace scrie; 4. Inzestrarea armatei cu tot ce este necesar; 5. Legea învățământului profesional; 6. Legea răspunderii ministeriale; 7. Respectarea tratatelor de pace și a pactului Ligei Națiunilor.

CINEMA.

Capitol dela 29 Noemvrie: SPUNE-MI CĂ MĂ IUBEȘTI, cu: Richard Romanowsky—Else Elster—Harald Paulsen.

Select la 29 Noemvrie: UMBRA CARE UCIDE, cu Richardo Cortez—Virgina Bruce.

Select la 30 Noemvrie: PRIETENIE, 100% film vorbit în limba germană cu Richard Cromwell.

Apollo la 29 Noemvrie: PRIETENIE, 100% film vorbit în limba germană cu Richard Cromwell.

Apollo dela 30 Noemvrie: UMBRA CARE UCIDE, cu Richardo Cortez—Virgine Bruce.

Bisericești. — P. S. Episcop Vartolomeu, împreună cu preoții constituiți în Soc. Renașterea, au luat hotărârea ca preoții să nu mai facă politică de partid atât de prejudiciabilă bisericii și poporului și însași preoților.

Omul poate sbura prin forța muschilor săi. — La Rebstoch, lângă Frankfurt pe Main, în Germania, un pilot german, Duenbeil, a isbutit a sbura cu un avion a cărui helice era mișcată de pedale, pe care le apăsa cu piciorul întocmai ca și pedalele bicicletei. El a isbutit să sboare la 1,50 m. de la pământ pe distanță de 175 m., iar a doua zi pe distanță de 235 m. Avionul era pus în mișcare cu o bară de cauciuc lungă de 20 m., pe care aviatorul și'o strângea singur în 10 minute. Cel ce sboară trebuie să aibă muschi puternici și este mai preferabil să sboare dimineața decât în cursul zilei.

Rezerva minereurilor în Statele Unite. — Profesorul C. K. Leith, de la Universitatea Wisconsin, a declarat că rezervele de minereuri din Statele Unite nu îndreptățesc aceiași producție industrială ca până acum. Astfel producția de aur este de multă vreme în declin. Reservele de petrol, zinc și plumb abia de vor mai ajunge pentru 15 ani. Arama va dispărea după 40 de ani, de asemenea și minereurile de calitate superioară. Cărbuni vor avea Americanii pentru 4000 ani, dar din cei buni numai pentru 200 ani.

Onoraților noștri cititori li se face cunoscut că aceia care va face patru abonați va primi abonamentul gratuit.

Creditul românesc în Ardeal și Banat. Duminecă 17 Noembrie a. c. a avut loc la Camera de Comerț din Timișoara, adunarea membrilor chemați de Comitetul de inițiativă pentru discutarea problemei atât de importantă a creditului românesc în Banat și participarea la Congresul de la Cluj, fixat la 28 Noembrie a. c. Ședința a fost prezidată de Președintele Camerei de Comerț, dl Ioan Oprea, care a deschis adunarea salutând pe participanți și arătând scopul întrunirii. După ample discuțiuni s'a hotărât ca un număr mare de bănațeni să meargă la Congres și să susțină interesele popoului român din Banat.

„Secțiunea Timișoara“ a Ligei pentru unitatea culturală a tuturor românilor, a distribuit, plătind biletele, un număr de 300 locuri elevilor bănațeni săraci și silitori de la Școalele normală, de meserii, meșaj și liceul C. D. Loga la reprezentațiile teatrului Ligei Culturale, care a jucat piese culturale și morale.

Ungurii și Expoziția de pictură din Bruxelles. — Revista franceză *Le Mois* în numărul din Iunie 1935, publică un interesant articol asupra Muzeului Muzeelor, instalat la expoziția din Bruxelles, în care toate statele au trimis picturile celebre ce le aveau în muzeele lor. Numai Italia și Germania au fost absente. Ceace a speriat mai mult pe organizatori a fost participarea Ungariei, care după părerea revistei *Le Mois*, nu a avut absolut nimic de arătat.

Dela Românii Timoceni. — Bulgarii nu vor să audă strigătul și suspinul românilor de pe Valea-Timocului. Nu vor să înțeleagă, că au fost și ei odată subjugați și ce rău e când ești pe mâna omului neînțelegător. Nu vor să înțeleagă că acolo la ei — pe Valea Timocului — se află circa 100.000 de români concentrați în 40 de comune curat românești. S'au dacă am zice că înțeleg, atunci nu înțelegem noi dece toate minoritățile din Bulgaria au școlile lor, iar românii de pe Valea-Timocului, cari reprezintă o masă compactă și omogenă, n'au nici un fel de școală în limba românească. Cruda realitate îi apasă tot mai mult și o atmosferă grea s'a revărsat asupra lor. Ei sunt jefuiți de drepturile lor minoritare. Ei sunt supuși pe zi ce trece tot mai mult la noi metode de desnaționalizare. Timoceanul vrea să vorbească, dar gura îi e închisă; vrea să se plângă, dar n'are cui; el suspină, dar nimeni nu-l aude. I-a rămas doar inima, care simte tot și din blândă cum e ea, începe a se revolta și a bate tot mai tare pentru a întreține sufletul de român.

Emisiuni școlare la Radio Paris. — Ministerul Mandel de la departamentul P. T. T. din Franța, a hotărât ca Radio Paris să emită în fiecare zi, timp de o oră, pentru școlarii francezi, tot ce poate folosi la educația și instrucțiunea lor. Se vor emite lecturi din marile pagini ale literaturii franceze, descripții de călătorii, geografie și istorie, științe și chiar muzică și alte numere distractive. Se vor prepara astfel o oră pe zi elevii în vederea susținerii examenului de bacalaureat și alte examene și studii. Incercări s'ar făcut și la noi dar fără un rezultat apreciabil, deoarece emisiunile sunt slabe și nu pot fi primite ziua decât cu aparate perfecționate și scumpe, iar în orașele apropiate aparatul de Radio în loc să fie așezat în sala mare de adunare, este așezat în cancelaria directorului sau a profesorilor. Îar despre program zilnic nu a fost niciodată vorba.

Gazeta Femeii No. 31—32 apărută la 15 Noembrie a. c. este închinată iubitei noastre Suverane, Regina Maria, care a împlinit 60 ani. Cu această ocazie la „Casa Femeii“ s'a oferit M. S. Reginei un pergament din partea femeilor române și o spadă din partea foștilor combatanți.

Revista „Educația Națională“ se asociază omagiilor femeilor române și urează M. S. Reginei Maria ani mulți și sănătate.

Istoria Românilor

de **N. IORGA**

Tipografia „DATINA ROMANEASCA“
din Vălenii-de-Munte

va începe PUBLICAREA VOLUMELOR I. și II.

Vol. I: STRĂMOȘII NOȘTRI

Vol. II: SATE FĂRĂ STAT

Un volum de 300 pagini, ilustrat, 120 lei.

Acei cari subscriu acum, au o reducere de 20 la sută; cei cari înaintează suma acum, una de 30 la sută, exclusiv speșele postale.

Inscrierile se primesc la Tip. „Datina Românească“ din Vălenii-de-Munte.

Citiți Romanul:

Din stejar,

stejar răsare

de **VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURĂȘ**
Patriotic și educativ. PREȚUL 45 LEI.